

Antibiotica per 1 maart alleen toe gepast door dierenarts

Frank de Vries

Alle antibiotica voor vee gaan onder het strengste regime van de diergeneesmiddelenwet, UDD, vallen. Dit houdt in dat alleen dierenartsen ze nog mogen toepassen. Maar als wordt voldaan aan strikte voorwaarden op het gebied van diergezondheidsmanagement en antibioticumgebruik, kan de boer bij wijze van uitzondering dat nog zelf doen. De redactie vroeg aan het ministerie van EZ hoe dat in elkaar zit.

In de Staatscourant van 22 augustus 2013 staat de wijziging Regeling diergeneesmiddelen in verband met het toepassen van antibiotica door houders van dieren. De essentie van de nieuwe wet, die op 1 maart 2014 in werking treedt, is dat antimicrobiële diergeneesmiddelen uitsluitend mogen worden afgeleverd en toegepast door dierenartsen. De regeling vormt een plus op de bestaande maatregelen en perkt het inzetten van antibiotica door veehouders in en is van toepassing op de houders van varkens, vleeskalveren, melkveerunderen en vleeskuikens.

Wat mag een veehouder nog zelf doen?

De hoofdregel is dat de dierenarts op basis van een klinische inspectie bepaalt dat bepaalde dieren behandeling met antibiotica behoeven. De dierhouder mag in een dergelijk geval de behandeling van het dier of de dieren afmaken. Op het bedrijf mogen slechts die middelen voorhanden zijn die noodzakelijk zijn om voornoemde behandeling(en) te voltooien. Het is in beginsel dus verboden dat op een bedrijf antibiotica aanwezig zijn die niet overeenkomstig het bedrijfsdossier door de dierenarts, waarmee de houder een overeenkomst heeft gesloten, zijn afgeleverd. Op deze hoofdregel geldt een aantal uitzonderingen voor middelen die door de dierenarts zijn afgeleverd en waarbij de houder zelf kan overgaan tot individuele behandeling van de dieren. Het uitgangspunt hierbij is dat er niet meer antibiotica op het bedrijf van de houder aanwezig mag zijn dan noodzakelijk is voor één behandeling overeenkomstig de bijsluiters van het middel van 15 procent van de op het bedrijf aanwezige en voor de betreffende aandoening of ziekte vatbare dieren waar de overeenkomst betrekking op heeft. Dierhouder en dierenarts nemen in het bedrijfsdossier op of zij gebruik maken van voornoemde uitzonderingsmogelijkheid. Deze uitzondering geldt

overigens alleen voor het afleveren van eerste keus middelen en tweede keus middelen ter behandeling van mastitis bij runderen. Veehouders mogen daarnaast, voor een beperkt aantal aandoeningen onder aanvullende voorwaarden ook tweede keus antibiotica op voorraad hebben. Het gaat om middelen tegen mastitis bij runderen, neonatale diarree bij kalveren op melkveebedrijven, luchtwegaandoeningen, enteritis en artritis bij vleeskalveren en neonatale diarree, speendiarree door E. coli, en meningo-encephalitis door Streptococcus suis bij varkens.

Alle antibiotica mogen nu al uitsluitend na diagnose en op voorschrift van een dierenarts worden gebruikt. De dierenarts moet dat altijd kunnen onderbouwen. In de UDD-regeling (uitsluitend door dierenarts) hebben alle antibiotica de UDD-status. Toediening mag dus alleen door de dierenarts gebeuren. Hierop wordt wel een uitzondering gemaakt. Veehouders met een een-op-een-relatie met de dierenarts, een bedrijfsgezondheidsplan en een bedrijfsbehandelplan mogen het middel wel zelf toedienen. Alle gebruik van antibiotica moet door de dierenarts worden gedocumenteerd.

De veehouder mag onder deze voorwaarden ook een beperkte hoeveelheid eerste keus antibiotica op voorraad hebben voor het behandelen van individuele dieren. Ook hier geldt dat de dierenarts het gebruik moet kunnen onderbouwen. Er mag nooit meer medicatie op een bedrijf aanwezig zijn dan nodig is om 15 procent van de vatbare dieren te behandelen. Voor de elf genoemde aandoeningen geldt voor de komende twee jaar een uitzondering: Hiervoor mogen ook tweede keus antibiotica voorradig zijn op het bedrijf. De ziekten zijn aangemerkt als knelgevallen. De alternatieve middelen komen de gezondheid en het welzijn van de dieren ten goede. De ontheffing geldt voor twee jaar. In deze periode moet de sector de behoefte aan deze tweede keus middelen terugdringen, zodat de uitzondering niet meer nodig is.

Wat verandert er voor de dierenarts?

Een specifieke uitwerking van deze regeling vindt plaats middels professionele richtlijnen van de beroepsgroep van dierenartsen die met deze regeling wettelijk worden geborgd, zoals het gebruik ingevolge de veterinaire formularia, maar ook de richtlijn verantwoord antibio-

ticumgebruik die in ontwikkeling is. Daarnaast bestaat er al de nodige jurisprudentie van het Veterinair Tuchtcollege met betrekking tot het afleveren en gebruik van antibiotica, die met de regeling is geïmplementeerd. Hiermee wordt steeds meer aangesloten bij de werkwijze binnen de humane gezondheidszorg, waar de IGZ toeziet op verantwoorde zorg en daarbij de private richtlijnen van de beroepsgroep gebruikt.

Wat wordt in de Regeling verstaan onder een regelmatig bedrijfsbezoek door de dierenarts?

Wat mag de veehouder op voorraad hebben aan antibiotica?

De veehouder kan alleen nog een beperkte (tijd, omvang, aard) hoeveelheid antibiotica van eerste en tweede keuze op voorraad hebben. De veehouder mag geen andere antibiotica op voorraad hebben dan die in het bedrijfsdossier staan (om zelf het moment van behandeling van de dieren en de aandoeningen te bepalen). Colistine is een tweede keus antibioticum, hiervoor gelden dezelfde voorwaarden als voor alle tweede keus antibiotica.

FABRIKANTEN VERPLICHT OM ALLE ANTIBIOTICA UDD TE REGISTREREN

Een regelmatig bedrijfsbezoek is tenminste bij vleeskuikens eenmaal per ronde, bij vleesvarkens eenmaal per maand, bij vleeskalveren eenmaal per 3 maanden en bij melkveerunderen eenmaal per 6 maanden (indien in de tussentijd een bezoek vanwege private controlesystemen is uitgevoerd.) Dit kunnen de bedrijfsbezoeken zijn die ingevolge de private kwaliteitssystemen zijn vereist. Voor wat betreft de inhoud is een extra activiteit voorgeschreven bij de bedrijfsbezoeken, namelijk het beoordelen van de algehele gezondheidstoestand van de dieren waarop de overeenkomst betrekking heeft en het evalueren van het gebruik van antimicrobiële middelen.

Wat mag de veehouder zelf behandelen?

Uitgangspunt is dat de veehouder antibiotica op zijn bedrijf mag hebben om een ingezette behandeling af te maken als de dierenarts een diagnose heeft gesteld en een therapie heeft ingesteld. Slechts voor bepaalde aandoeningen, genoemd in het bedrijfsdossier, mag de veehouder een beperkte hoeveelheid eerste keus antibiotica op voorraad hebben en deze inzetten wanneer hij de verschijnselen van die aandoening constateert. Voorwaarde hiervoor is dat de veehouder de aandoening herkent. Daarnaast mag hij bepaalde tweede keus middelen op voorraad hebben, na een diagnose door de dierenarts, met een schriftelijke instructie voor zover ze dienen ter behandeling van één van de in de regeling genoemde aandoeningen.

Een dierenarts moet 14 dagen of korter voorafgaand aan de in te zetten therapie door de veehouder zelf nog op het bedrijf zijn geweest om een recente indruk te hebben van de dieren, ook de af te kalven dieren, en hun gezondheidsstatus.

Welke verpakkingen mag de dierenarts achterlaten op het bedrijf?

Het is de bedoeling dat de antibiotica in een zo gepast mogelijke hoeveelheid worden afgeleverd. Indien de kleinst mogelijke verpakking eigenlijk nog te groot is, kan deze kleinst mogelijke verpakking worden geleverd als deze niet door de dierenarts verder verkleind kan worden. Uitponen mag, wanneer het kan, let wel: bij uitgeponde diergeneesmiddelen hoort de juiste etikettering met de juiste informatie bijgesloten te zijn.

De nieuwe regeling geldt niet voor schapen en geiten. Waarom niet?

Gestart is met vier sectoren die samen 90-95 procent van het antibioticumgebruik kennen. Mocht er aanleiding voor zijn, dan kan aanvullend beleid worden opgesteld voor andere sectoren als schapen en geiten.

Hoe gaan fabrikanten hiermee om? Stel dat een antibioticum is toegelaten voor zowel runderen als schapen?

Fabrikanten zijn verplicht alle antibiotica als UDD te kanaliseren.

Agenda

Landbouwdagen Intensieve Veehouderij Venray

Vakbeurs met een goede combinatie van varkens-, kalver- en pluimveehouderij.

Datum: 25, 26 en 27 februari 2014

Locatie: De Voorde 30 in Venray

Meer informatie: www.evenementenhal.nl

VIV Europe 2014

Internationale beurs waar de gehele innovatieve veehouderijsector wordt gepresenteerd.

Datum: 20 - 22 mei 2014

Locatie: Jaarbeurs hallen in Utrecht

Meer informatie: www.viveurope.nl

Transitiemanagement en selectief droogzetten

De cursus zal u in staat stellen om uw veehouders op maat te kunnen adviseren over het transitiemanagement rond selectief droogzetten. Door de kleine groepsgrootte (20-30 deelnemers) is er veel ruimte voor discussie en intervisie. De cursusleider van deze bijeenkomst is Tine van Werven.

Datum: 3 februari 2014

Tijd: 14.00 - 21.00 uur

Locatie: ULP, Harmelen

Kosten: 295 euro

Meer informatie: ULP

